

Standardy Ochrony Małoletnich w Fundacji Aktywności i Edukacji Społecznej FAES

Rozdział I: Preambuła

Fundacja Aktywności i Edukacji Społecznej FAES to organizacja działająca z misją niesienia wsparcia osobom potrzebującym, w tym dzieciom i młodzieży. Dąży do tworzenia bezpiecznego i wspierającego środowiska, gdzie rozwój i dobro małoletnich są priorytetem. Wszelkie formy przemocy są niedopuszczalne. Standardy Ochrony Małoletnich stanowią podstawę wszystkich działań Fundacji i obejmują wszystkich zaangażowanych w jej działalność, bez względu na formę współpracy. Dokument ten jest dynamiczny, monitorowany i rozwijany.

Rozdział II: Wprowadzenie

1. Cele Standardów Ochrony Małoletnich

Cele standardów obejmują:

- Uwrażliwienie współpracowników na wagę ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
- Wskazanie zakresu odpowiedzialności za bezpieczeństwo dzieci pod opieką Fundacji.
- Podejmowanie adekwatnych interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci.
- Określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych.
- Rozwijanie kultury pracy opartej na poszanowaniu praw dziecka.

Znajomość i stosowanie Standardów jest obowiązkiem wszystkich współpracowników Fundacji, zaangażowanych w realizację jej misji statutowej. Wszyscy zobowiązani są do przestrzegania zasad i obowiązków w nich zawartych.

2. Objaśnienie terminów

- **Organizacja lub Fundacja FAES** (pojęcia występujące w treści Standardów Ochrony Małoletnich traktować należy łącznie): Fundacja Aktywności i Edukacji Społecznej FAES z siedzibą w Krakowie przy ul. Centralnej 32/13 (31-586), wpisanym do rejestru stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000946185, posiadającym REGON: 52099467600000, NIP: 6751760246
- **Małoletni**: każda osoba do ukończenia 18. roku życia (w standardach używane zamiennie z pojęciami "Dzieci i Młodzież").
- **Opiekun dziecka**: rodzic/rodzice z pełnią praw rodzicielskich lub opiekun prawny.
- **Zgoda opiekuna**: zgoda osoby uprawnionej do reprezentacji Małoletniego.

- **Współpracownik, Pracownik, Personel, Członek zespołu:** osoba zatrudniona w Fundacji na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, członek Organizacji, a także wolontariusz i stażysta.
- **Koordinator Standardów Ochrony Małoletnich (Koordinator SOM):** osoba wyznaczona zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
- **Zespół SOM:** zespół min. trzech osób: osoba zarządzająca Fundacją; Koordynator Standardów Ochrony Małoletnich oraz osoba zgłaszająca sytuację uzasadniającą zastosowanie Standardów. Zespół SOM podejmuje decyzje dotyczące interwencji w sytuacjach nie zagrażających zdrowiu i życiu.
- **Krzywdzenie:** każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie, naruszające prawa i swobody Małoletnich lub zakłócające ich rozwój. Może mieć formę przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej oraz zaniedbania.
- **Przestępstwo na szkodę Małoletniego:** każde przestępstwo, w którym pokrzywdzonym jest Małoletni, popełnione przez osobę dorosłą lub rówieśnika.

Rozdział III: Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu i podejmowania współpracy

Fundacja dokłada starań, by zatrudniać osoby z odpowiednimi kwalifikacjami i kompetencjami, które dzielą wartości chronione niniejszą polityką.

Zasady postępowania przy zatrudnieniu/współpracy związanej z pracą z Małoletnimi:

1. Rekrutacja na stanowisko pracy:
 - Opis stanowiska informuje o obowiązywaniu Standardów Ochrony Małoletnich w Fundacji FAES.
 - Informacja o weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnych.
 - Informacja o konieczności przedstawienia informacji z Krajowego Rejestru Karnego dotyczącej określonych przestępstw.
 - Weryfikacja kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym przed przystąpieniem do pracy.
 - Przedłożenie wypisu z KRK oraz oświadczenia o miejscu zamieszkania do 20 lat wstecz. W przypadku braku możliwości uzyskania wypisu, złożenie oświadczenia o niekaralności i toczących się postępowaniach karnych. Dokumentacja dołączana jest do akt osobowych.
 - Zapoznanie się z Standardami Ochrony Małoletnich i zasadami przetwarzania danych osobowych, potwierdzone podpisem.
2. Współpraca na podstawie umowy cywilnoprawnej:
 - Klauzula o zapoznaniu i akceptacji Standardów Ochrony Małoletnich w umowie.

- Weryfikacja w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym przed podpisaniem umowy.
 - Przedstawienie aktualnego zaświadczenia o niekaralności (nie starsze niż 1 rok).
3. Współpraca z osobą prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą:
- Klauzula o zapoznaniu i akceptacji Standardów Ochrony Małoletnich w umowie.
 - Weryfikacja w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym przed podpisaniem umowy.
 - Przedstawienie aktualnego zaświadczenia o niekaralności (nie starsze niż 6 miesięcy).
4. Współpraca z osobą prawną realizującą działania z Małoletnimi:
- Klauzula w umowie o zapoznaniu wszystkich zaangażowanych pracowników ze Standardami Ochrony Małoletnich z obowiązkiem ich stosowania.
 - Klauzula w umowie poświadczająca weryfikację personelu zgodnie z ustawą w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz pozyskanie aktualnych zaświadczeń z KRK.
5. Uczestnicy zajęć i warsztatów dotyczących metodyki pracy z Małoletnimi:
- Deklaracja w formularzu rezerwacyjnym o braku wpisu do Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Brak wpisu jest warunkiem koniecznym do pracy z dziećmi i młodzieżą.

Rozdział IV: Zasady bezpiecznych relacji między personelem i Małoletnimi

1. Działania dla dobra Małoletnich i w ich najlepszym interesie:

- działaj z cierpliwością i szacunkiem;
- słuchaj uważnie i udzielaj adekwatnych odpowiedzi;
- zapewnij dzieci, że mogą mówić o niepokojących sytuacjach;
- doceniaj ich zaangażowanie, wspieraj i traktuj równo;
- informuj dzieci o decyzjach ich dotyczących i bierz pod uwagę ich oczekiwania;
- uwzględniaj różne potrzeby dzieci, w tym dzieci ze szczególnymi potrzebami;
- dbaj o to, by być w zasięgu wzroku lub słuchu innych pracowników/wolontariuszy podczas aktywności z dziećmi. W uzasadnionych sytuacjach sam na sam, powiadom innych;
- szanuj prawo dziecka do prywatności, wyjaśniając odstępstwa w celu ochrony;
- unikaj zbędnego ryzyka, dbaj o bezpieczne otoczenie i sprzęt.

2. Niedopuszczalne zachowania Współpracowników Fundacji FAES (oraz uczestników wydarzeń- bez względu na ich przynależność) wobec Małoletnich:

- wszelkie zachowania zawstydzające, upokarzające, deprecjonujące, poniżające lub mające znamiona przemocy;
- krzyk, szantaż słowny i emocjonalny;
- stosowanie kar cielesnych, w tym szarpanie i bicie;
- niestosowny kontakt fizyczny, naruszający godność dziecka; dopuszczalny kontakt fizyczny powinien być w naturalny sposób związany z zabawą, pomocą dziecku w czynnościach higienicznych, koniecznością zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, potrzebą uspokojenia dziecka;
- podawanie alkoholu, leków, środków psychoaktywnych;
- akceptowanie lub uczestniczenie w nielegalnych czynnościach z udziałem dziecka;
- nawiązywanie relacji o charakterze seksualnym; zachowywanie się w sposób seksualnie prowokacyjny;
- goszczenie dziecka we własnym domu;
- utrzymywanie prywatnych kontaktów z dzieckiem poza pracą (z wyjątkiem dzieci własnych lub spokrewnionych/znajomych);
- towarzyszenie dziecku w podróży bez zgody/obecności opiekuna;
- spanie w tym samym pokoju co dziecko podczas wyjazdów (z wyjątkiem koniecznej opieki, zgłoszonej kierownikowi i Koordynatorowi SOM);
- pozostawianie z dzieckiem sam na sam (z wyjątkiem koniecznych czynności toaletowych, zgłoszonych współpracownikom i rodzicom/opiekunom).

Wszelkie podejrzenia nieodpowiednich zachowań Współpracowników Fundacji FAES (oraz uczestników wydarzeń organizowanych przez FAES) wobec dzieci są bezzwłocznie wyjaśniane przez fundację. Brak zastosowania się do postanowień stanowi podstawę postępowania dyscyplinarnego lub porządkowego wobec współpracownika FAES, a względem innych osób podstawą działań porządkowych (włącznie z wykluczeniem z dalszego udziału w zajęciach), jak i prawnych (zależnie od oceny sytuacji przez Zespół SOM).

Rodzice i opiekunowie mogą zgłaszać pytania i wątpliwości na adres: ochronamaloletnich@faes.org.pl i bezpośrednio do członków zespołu fundacji.

Rozdział V: Schemat interwencji i plan wsparcia pokrzywdzonego Małoletniego

1. W przypadku każdego ujawnienia krzywdzenia dziecka, należy pamiętać, że dziecko, wobec którego stosowana jest przemoc fizyczna, psychiczna czy które może być wykorzystywane seksualnie, nie musi sobie zdawać sprawy, że to czego doświadcza jest złe. Może także winić siebie.

Dlatego, jeśli zaczniesz mówić o takich sytuacjach, należy:

- spokojnie wysłuchać dziecka;

- zapewnić, że dobrze postępuje, mówiąc o tym;
- powiedzieć, że to nie wina dziecka;
- zapewnić, że sytuacja jest przez nas traktowana poważnie;
- nie konfrontować się z podejrzanym o krzywdzenie;
- wyjaśnić dziecku, co zostanie zrobione, by mu pomóc;
- w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia: zapewnić bezpieczeństwo (izolacja od krzywdzącego), poinformować Policję i/lub pogotowie;
- poinformować Koordynatora SOM w celu uruchomienia dalszych działań.

2. Działania w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia Dziecka:

- najpierw poinformować właściwe służby, a następnie Koordynatora SOM. Jeśli Koordynator SOM nie jest dostępny, osoba obserwująca zagrożenie prowadzi dalsze działania;
- wezwać Policję i zapewnić bezpieczeństwo dziecku (izolacja od potencjalnego krzywdziciela);
- Po interwencji służb wypełnić formularz zgłoszenia/kartę interwencji.

Przykładowe sytuacje (katalog otwarty):

- dziecko pozostaje bez opieki mimo ukończonych zajęć;
- uzasadnione podejrzenie, że opiekun odbierający dziecko jest pod wpływem alkoholu i nie ma możliwości zapewnienia bezpieczeństwa;
- gdy dziecko ujawni, że jest ofiarą przestępstwa (seksualnego, fizycznego, psychicznego) w Fundacji lub w domu.

3. Postępowanie w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa:

- wypełnić formularz karty interwencji;
- Zarząd Fundacji, po decyzji zespołu SOM, składa zawiadomienie do Policji lub prokuratury.

4. Postępowanie w sytuacji zaobserwowania kar cielesnych stosowanych przez opiekuna/rodzica:

- poinformować Koordynatora SOM;
- Koordynator SOM przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem, najlepiej w obecności osoby zgłaszającej, podkreślając pozytywne aspekty wychowania bez przemocy;
- w przypadku odrzucenia rozmowy lub powtórzenia sytuacji, Koordynator SOM, po decyzji zespołu SOM, składa wniosek o wgląd w sytuację dziecka do sądu rodzinnego.

5. Postępowanie, gdy dziecko uczestniczy w zajęciach w grupie zorganizowanej (np. szkolnej) i ujawnia krzywdzenie:

- zapewnić bezpieczeństwo dziecku (izolacja od źródła zagrożenia);
- poinformować opiekuna prawnego grupy, który uruchamia procedury wewnętrzne;
- jeśli osobą krzywdzącą jest opiekun grupy, skontaktować się z placówką szkolną i postępować zgodnie z jej rekomendacjami.

6. Postępowanie, gdy krzywdzącym jest pracownik/współpracownik Fundacji:

- osoba ta zostaje odsunięta od kontaktu z dziećmi do czasu wyjaśnienia sprawy;
- w przypadku przestępstwa sprawę prowadzą uprawnione podmioty;
- w przypadku krzywdzenia o innym charakterze (naruszenie dobra dziecka, dyskryminacja, poniżanie, bicie, krzyk), stanowi to podstawę postępowania dyscyplinarnego i rozwiązania stosunku pracy/współpracy.

7. Postępowanie, gdy krzywdzenia dokonuje inne dziecko przebywające w Fundacji:

- jeśli to grupa zorganizowana, poinformować opiekuna grupy i współpracować w celu wyjaśnienia sytuacji;
- przeprowadzić rozmowy z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie i jego opiekunami oraz oddzielnie z dzieckiem pokrzywdzonym i jego opiekunami;
- porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu;
- w zależności od ustaleń, informowane są odpowiednie służby (w przypadku przestępstw) lub placówki szkolne zaangażowanych stron.

Plan wsparcia pokrzywdzonego Małoletniego

Fundacja FAES opiera się na współpracy z formalnymi instytucjami posiadającymi zasoby i podstawę prawną do podejmowania działań. W sytuacji, gdy doszło do krzywdzenia dziecka, kluczowe jest nawiązanie współpracy z następującymi podmiotami:

- szkoła, do której uczęszcza dziecko;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej (jeśli podejmuje działania w tym zakresie);
- właściwy miejscowo ośrodek pomocy społecznej;
- Policja/Sąd rodzinny (zależnie od sytuacji);
- Inne podmioty w najbliższym sąsiedztwie organizacji.

Fundacja zapewnia gotowość do współdziałania członków Zespołu, w tym udzielania właściwych informacji i danych.

Rozdział VI: Ochrona wizerunku Małoletnich

1. Publikowanie wizerunku Małoletniego wymaga pisemnej zgody Opiekuna.
2. Miejscami publikacji zdjęć/filmów są (miejsca publikacji Fundacji FAES zostaną uzupełnione, np.: strona internetowa Fundacji, profil Fundacji na portalach społecznościowych, kanał YouTube administrowany przez Fundację).
3. Zdjęcia/nagrania nie mogą być udostępniane w innych mediach społecznościowych.
4. W opisach rezygnuje się z ujawniania informacji wrażliwych o dziecku.
5. Zdjęcia z wizerunkiem Małoletnich publikowane są jedynie, gdy wymaga tego sytuacja i wyłącznie po uzyskaniu zgody. W pozostałych przypadkach kadruje się tak, by unikać utrwalania twarzy.
6. W przypadku zlecenia zdjęć/nagrań osobie zewnętrznej, zobowiązuje się ją do przestrzegania Standardów i nie dopuszcza do przebywania z dziećmi bez nadzoru personelu.
7. Zgoda Opiekunów nie jest wymagana, jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości (zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna).

Rozdział VII: Zasady prowadzenia dokumentacji oraz przeglądu i aktualizacji standardów

1. Każde zgłoszenie trafia do rejestru incydentów, prowadzonego przez Koordynatora Standardów Ochrony Małoletnich.
2. Rejestr ma charakter dowodowy, do którego wgląd mają odpowiednie organy, na mocy prawa.
3. Standardy Ochrony Małoletnich są publikowane na stronie internetowej Fundacji w zakładce "Ochrona Małoletnich" (lub równoważnej).
4. Zasady podlegają rewizji raz na dwa lata, inicjowanej przez Koordynatora Standardów Ochrony Małoletnich.
5. W przypadku konieczności aktualizacji, Zarząd Fundacji wprowadza zmiany uchwałą.

Rozdział VIII: Zasady przygotowania personelu do stosowania standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Personel pracujący z dziećmi i młodzieżą zapoznaje się z obowiązującymi Standardami:
 - Pracownicy poświadczają oświadczeniem przy umowie;
 - Współpracownicy podpisem pod odpowiednią umową;
 - Personel podmiotów świadczących usługi zapoznawany jest przed prowadzeniem działań, a odpowiedzialność za weryfikację spoczywa na podmiocie, co wskazuje klauzula umowna.

Rozdział IX: Wskazanie osoby/osób odpowiedzialnych

1. Osobą/osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu, udzielenie mu wsparcia oraz przygotowanie personelu do stosowania standardów jest: (Kinga Lipowska, ochronamaloletnich@faes.org.pl).
2. Wyznaczoną osobą odpowiedzialną za realizację Standardów (Koordynator/ka SOM) jest: (Kinga Lipowska, ochronamaloletnich@faes.org.pl).
3. Decyzję o składaniu zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, zawiadamianie sądu rodzinnego oraz inne decyzje dotyczące kierunku interwencji podejmuje zespół złożony z co najmniej: osoby realizującej Standardy Ochrony Małoletnich, osoby zarządzającej Fundacją, osoby dokonującej zgłoszenia. Zawiadomienie musi zostać podpisane przez osobę reprezentującą Fundację FAES.

Rozdział X: Załączniki

1. Skrócony opis symptomów krzywdzenia małoletnich.
2. Wzór oświadczenia dotyczącego rejestru karnego.
3. Wzór formularza zgłoszenia/karty interwencji.
4. Wzór zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa.
5. Karta informacyjna dla dzieci i rodziców.

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich w Fundacji FAES

Materiał pomocniczy: Rozpoznawanie zagrożenia życia, zdrowia i dobra Małoletniego

Materiał prezentuje podstawową wiedzę na temat rozpoznawania krzywdzenia dzieci i młodzieży. Zgromadzona tu i przedstawiona skrótowo wiedza, służy szkoleniom i wdrażaniu personelu w temat ochrony małoletnich. Dotyczy szczególnie tych członków zespołu, którzy pracują z dziećmi i młodzieżą, i obserwują zachowania czy wygląd młodych ludzi

(przygotowano w oparciu o materiały organizacji: National Security for the Prevention of Cruelty to Children - www.nspcc.org.uk oraz Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę - www.fdds.pl).

Wyróżnia się cztery podstawowe obszary krzywdzenia:

I. Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. Przykładem przemocy fizycznej jest na przykład uderzanie ręką lub przedmiotem, popychanie, kopanie, potrząsanie, rzucanie, trucie, powodowanie poparzeń, bicie i drapanie, łamanie kości, podtapianiem, a nawet celowe sprawianie, że dziecko czuje się chore.

Symptomy przemocy fizycznej: Guzy i siniaki nie w każdym przypadku świadczą o tym, że dziecko jest bite lub stosowana jest wobec niego inna przemoc. Wszystkie dzieci mogą się wywrócić, mają wypadki, przewracają się i upadają. Nie ma także, jednego pewnego znaku przemocy. Należy uważać na symptomy, takie jak:

- siniaki, które układają się we wzory (ślady chwytów, zasinienia liniowe - np. po pasku) lub są zadawane w regularnych odstępach czasu, a wyjaśnienia nie pasują do obrażeń; • częste siniaki i/lub złamania kości, regularne oparzenia, znaki pogryzienia, blizny; • dziecko czuje się słabo, ma zawroty głowy, problemy z oddychaniem; • dziecko często traci przytomność, wpada w zapaści, regularnie wymiotuje, a nawet jest zdenerwowane bez przyczyny i nie jada posiłków (brak apetytu);
- dziecko wydaje się wycofane, unika nauki, wagaruje, nosi ubrania kryjące całe ciało; • ma wyraźnie słabe relacje z rodzicami/opiekunami;
- ma mało przyjaciół, wybiera samotność;
- reaguje agresywnie, bez przyczyny;

II. Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna wobec dziecka (zwana też przemocą emocjonalną) to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: celowe zastraszanie, poniżanie, izolowanie i ignorowanie dziecka, zastraszanie, krzyk, wymuszanie poniżających zachowań. Jest to typ przemocy, który często wiąże się z innymi rodzajami przemocy, dlatego trudno go zauważyć.

Oznaki psychicznej i emocjonalnej przemocy nigdy nie są oczywiste. Nie są także bezpośrednio ujawniane przez dzieci, które rosną i których emocje się zmieniają. Dlatego dzieci, które doświadczają przemocy psychicznej (emocjonalnej):

małe dzieci i przedszkolaki mogą:

- być wylewne i emocjonalne w stosunku do obcych osób;
- czuć się niepewne, złośliwe, niespokojne;
- nie odczuwać relacji z rodzicem;
- być agresywne w stosunku do innych dzieci lub zwierząt.

starsze dzieci mogą:

- używać języka, zachowywać się lub wiedzieć rzeczy ponad swój wiek; ▫ mieć trudności w opanowaniu swoich emocji;
- być wybuchowe;
- izolować się od rodziców;
- nie posiadać umiejętności społecznych;
- nie mieć lub mieć mało przyjaciół.

III. Wykorzystywanie seksualne

Wykorzystywanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób.

Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystanie seksualne może się wydarzyć gdziekolwiek i jakkolwiek - osobiście lub online. To nie tylko kontakt cielesny, ale także okazywanie dziecku pornografii, obrazów nagości, etc.

Przede wszystkim jednak to nigdy nie jest winna dziecka, gdy zostało wykorzystane seksualnie - ważne, by dzieci to wiedziały.

Symptomy wykorzystania seksualnego: nie są oczywiste, czasem dziecko nie wie, że podlega takiej czynności.

Symptomy emocjonalne to:

- unikanie bycia sam na sam z ludźmi lub osobą, którą znają;
- używanie języka lub zachowań seksualnych, których nie spodziewa się od dzieci;
- koszmary i moczenie nocne;
- korzystanie z alkoholu i zażywanie narkotyków;
- samookaleczanie się;
- zmiany w odżywianiu się; problemy z jedzeniem;
- zmiany w nastrojach; łatwość w irytacji, złości.

Fizycznymi oznakami wykorzystania seksualnego mogą być:

- siniaki;
- krwawienia, bóle i zaczerwienienia w okolicach genitaliów oraz odbytu;
- zakażenia weneryczne;
- ciąża.

Dzieci, które doświadczają wykorzystania seksualnego online mogą:

- spędzać więcej lub mniej czasu niż zwykle online lub z wykorzystaniem telefonu, social mediów;
- bycie nieobecny, złym, szczególnie po korzystaniu z internetu lub telefonu; • trzymać w tajemnicy z kim i co jest przedmiotem ich kontaktów online; • mieć dużą ilość nowych numerów telefonów, wiadomości (sms, email) w telefonach, tablecie, komputerze.

IV. Zaniedbywanie dziecka

Zaniedbywanie dziecka to stały, częsty lub incydentalny brak zaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Zaniedbywać dziecko można fizycznie (potrzeby takie, jak jedzenie, ubranie, bezpieczeństwo), edukacyjnie (prawo do edukacji), emocjonalnie (potrzeby emocjonalne), medycznie (potrzeby zdrowotne).

Symptomy zaniedbywania:

- zły wygląd i higiena
 - stały brzydki zapach i/lub bród;
 - bycie stale głodnym;
 - powtarzające się sytuacje bycia ubranym w brudne ubrania;
 - niedopasowane ubrania do pogody, np. brak ciepłych ubrań w zimie;
 - u niemowląt - częsta i nieleczone wysypka pieluszkowa.

- problemy zdrowotne i rozwojowe;
 - anemia;
 - słabo rozwinięta muskulatura, wystające stawy anemii;
 - problemy medyczne i dentystyczne;
 - pominięte wizyty lekarskie, w tym szczepienia;
 - brak podania leków;
 - słabe zdolności i umiejętności językowe i społeczne;
 - częste choroby i zakażenia;
 - częste i powtarzające się zranienia, także spowodowane brakiem nadzoru;
 - problemy skórne, zaczerwienienia, wysypki, ślady ugryzień pasożytów;
 - szczupłość lub spuchnięty brzuch;
 - stałe zmęczenie;
 - brak leczenia zranień;
 - szybki spadek lub wzrost wagi;

- Problemy rodzinne i z miejscem zamieszkania
 - złe warunki domowe, brak ogrzewania;
 - o pozostawianie samemu bez nadzoru przez długi czas;
 - o przyjmowanie roli opiekuna dla pozostałych członków rodziny;

- Zmiany w zachowaniu dzieci
 - dziecko łączy się do dorosłych;
 - dziecko staje się agresywne;
 - dziecko staje się nieobecne, depresyjne, niespokojne;
 - zmiany w zachowaniu;
 - ukazuje zachowania obsesyjne;
 - nie może się skoncentrować lub brać udziału w aktywnościach;
 - wagaruje i opuszcza szkołę;
 - nosi ślady samookaleczeń;
 - używa narkotyków lub alkoholu.

Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich w Fundacji FAES

.....
(data i miejscowość)

.....
.....
.....
(dane i adres pracownika)

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA O NIEKARALNOŚCI

Ja niżej podpisany(a) niniejszym oświadczam, że nie byłem/am karany/a i nie jest prowadzone wobec mnie żadne postępowanie karne, oraz że korzystam z pełni praw publicznych. Ponadto oświadczam, że znane mi są przepisy dotyczące odpowiedzialności karnej za poświadczenie nieprawdy, wynikające z art. 271 § 1 k.k., przewidującego karę do 3 lat pozbawienia wolności za składanie fałszywych zeznań.

.....
(podpis pracownika/czki)

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich w Fundacja FAES

Formularz zgłoszenia/Karta interwencji

Data wypełnienia:

Imię i nazwisko dziecka:

Przyczyny interwencji:

- określ obszar interwencji - jaką formę krzywdzenia zauważyłaś/leś
[podkreśl: wykorzystanie seksualne, przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, zaniedbanie]
- data obserwacji:
- opis sytuacji (wyraź wątpliwości, podejrzenia, opisz sytuację, w której nabrałaś wątpliwości, przekonania o naruszeniu dobra dziecka):

Czy jakieś działania już zostały podjęte?

Jeśli tak, opisz je:

Kiedy miało to miejsce?

Jaki był wynik podjętych działań?

Jeśli nie podjęto jeszcze żadnych działań, jakie są Twoje sugestie co powinniśmy zrobić?

Uzupełnienie przez osobę koordynującą SOM:

Notatka z rozmowy z rodzicem/opiekunem (o ile dotyczy):

Decyzja co do formy interwencji/zgłoszenia.

Do kogo zgłoszono interwencję:

- urząd; organ, podmiot, organizacja:
- data zgłoszenia

Wyniki interwencji:

- data:
- opis:

Załącznik nr 4 do Standardów Ochrony Małoletnich w Fundacja FAES

....., dn.
(miejscowość, data)

.....
.....
(dane zgłaszającego/jej)

Do
.....
.....
(dane jednostki Policji lub prokuratury)

ZAWIADOMIENIE o popełnieniu przestępstwa

Na podstawie art. 304 § 1 k.p.k. zawiadamiam o popełnieniu w dniu
(data) w (miejsce popełnienia przestępstwa) przestępstwa
..... (rodzaj przestępstwa) na szkodę (dane
pokrzywdzonego/nej), przez (dane sprawcy lub informacja, że sprawca
nieznany) oraz wnoszę o wszczęcie w tej sprawie postępowania przygotowawczego.
Uzasadnienie:

.....
(podpis zgłaszającego/jej)

Załączniki:

-
-

Załącznik nr 5 do Standardów Ochrony Małoletnich w Fundacji FAES

Standardy Ochrony Małoletnich w Fundacji FAES

DROGIE DZIECI!

W Fundacji FAES, obowiązują Standardy Ochrony Małoletnich – są to regulacje wewnętrzne, których celem jest zapewnienie Wam ochrony przed krzywdzeniem. W Standardach Ochrony Małoletnich odnajdziecie informacje na temat, m.in.: zachowań, które w naszej Organizacji są nieakceptowalne, zarówno wśród odwiedzających nas dzieci (np. w ramach zajęć warsztatów), jak i relacji z członkami naszego zespołu, właściwymi reakcjami na zachowania nieakceptowalne i informacje, że któreś z dzieci jest krzywdzone.

Nasz zespół będzie Was traktować z szacunkiem i uwzględniać Wasze potrzeby. Nie dopuścimy do stosowania wobec Was przemocy w jakiegokolwiek formie.

ROZDZIAŁ I

OBJAŚNIENIE TERMINÓW:

- 1) **Organizacja lub Fundacja FAES** – Fundacja Aktywności i Edukacji Społecznej FAES z siedzibą w Krakowie;
- 2) **Małoletni** - każda osoba do ukończenia 18. roku życia;
- 3) **Opiekun dziecka** - rodzic/rodzice lub Wasz opiekun prawny;
- 4) **Zgoda opiekuna** - zgoda Waszego rodzica lub opiekuna;
- 5) **Krzywdzenie** - to każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie działania, które narusza Wasze prawa i ujemnie wpływa na Wasz rozwój fizyczny lub psychiczny.

ROZDZIAŁ II

Każdy członek naszej Organizacji, który zauważy lub będzie podejrzewać, że Małoletni jest krzywdzony, będzie reagować, a w sytuacji koniecznej udzieli adekwatnej pomocy.

ROZDZIAŁ III

1. Bezpośredni kontakt członków naszej Organizacji z dziećmi oparty jest na poszanowaniu intymności i godności dziecka.
- 1) Nikt nie może Was bić, szturchać, popychać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć, obrażać ani dotykać w sposób, który może być uznany za nieprzystoity lub niestosowny.
- 2) nie wolno używać wobec Was wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, kierować wypowiedzi dotyczących aktywności bądź atrakcyjności (Waszego wyglądu) oraz wykorzystywać władzy lub przewagi fizycznej nad Wami (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- 3) nie wolno proponować Wam alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w Waszej obecności.

Jeśli czujesz się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów członków naszego zespołu, możesz o tym powiedzieć trenerowi, psychologowi, opiekunowi grupy w Organizacji lub dowolnemu dorosłemu członkowi naszej Organizacji i możesz oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Dorośli nie mogą zapraszać Was do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z Wami poza godzinami pracy Organizacji.

Zasady obowiązują także Was i Waszych relacji z koleżankami i kolegami, a mianowicie:

- 1) traktuj kolegów/koleżanki z należyтым szacunkiem.
- 2) słuchaj innych, gdy mówią, nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób.
- 3) konflikty rozwiązuj w sposób pokojowy:
- 4) wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, bo konflikt się tylko nasili.
- 5) powiedz co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
- 6) słuchaj co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj, to co usłyszałeś/usłyszałaś.
- 7) wymyślcie rozwiązanie, które będzie satysfakcjonujące dla Was obojga. 8) pamiętaj! Jeśli nie uda się Wam rozwiązać konfliktu, zawsze możecie zwrócić się o pomoc dorosłego członka naszego zespołu.
- 9) nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda, zawsze poinformuj o tym

dorosłego członka naszego zespołu.

- 10) nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej innego dziecka.
- 11) nie wolno Ci wyśmiewać, obgadywać, ośmieszać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać innych dzieci.
- 12) nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- 13) bądź tolerancyjny - szanuj odmienny wygląd, przekonania, wierzenia, poglądy innych.
- 14) nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez jego/jej wyraźnej zgody.
- 15) nie namawiaj innych do krzywdzenia.

ROZDZIAŁ IV

Chronimy Twój wizerunek i dane osobowe poprzez:

pytanie o pisemną zgodę rodziców/opiekunów prawnych oraz o zgodę dzieci przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania. Naszą dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci.

ROZDZIAŁ V

GDZIE MOŻNA SIĘ POSKARŻYĆ, GDY WASZE PRAWA SĄ ŁAMANE?

Jeśli zauważyliście, że ktoś potrzebuje pomocy lub sami znajdziecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do przedstawiciela naszej Organizacji, poinformować każdego dorosłego członka naszego zespołu -zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w „Standardach ochrony małoletnich”.

Możecie też skontaktować się z Policją (numer 112) oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom.

Oto jedne z nich:

116 111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;
800 121 212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez
Rzecznika Praw Dziecka

